

Hector Rail AB

Hector Rail ABs norske virksomhet

TILSYNSRAPPORT

Rapport nr 14-06

Hector Rail AB
Hector Rail ABs norske virksomhet

TILSYNSRAPPORT

Rapport nr.: 14-06
Saksnr: 06/574 – SF 63
Revisjonsdato: 04. – 09.10.06
Foretak: Hector Rail AB
Enhet: Hector Rail ABs kontor i Karlstad og Hangartners avd. i Halden
Kontaktperson: Leif Gustafsson
Revisjonslag: Jørn Andreas Arnesen, Statens jernbanetilsyn, ledende revisor
Mette Mjelstad, Statens jernbanetilsyn, fagrevisor
Kristin Skaane, Statens jernbanetilsyn, fagrevisor
Sondre Bodin, Statens jernbanetilsyn, observatør

Rapportens innhold

Tilsynsrapport 14-06 beskriver avvik og observasjoner etter revisjon av sikkerhetsstyringssystemet som gjelder for Hector Rail ABs norske virksomhet.

Hovedkonklusjon

Hector Rail AB har fastlagt sikkerhetsmål og etablert sikkerhetsstyringssystem som gjelder for virksomheten i Norge. Videre er det fastlagt akseptkriterier som benyttes ved vurdering av resultater fra risikoanalyser.

Sikkerhetsmål er fastlagt slik at det ikke alltid er mulig å sammenligne mål med de resultater som oppnås gjennom sikkerhetsarbeidet. Videre fremgår ikke vurderingene som er lagt til grunn for valg av akseptkriterier slik at det blant annet er vanskelig å identifisere sammenhengen mellom disse kriteriene og sikkerhetspolicy og -mål.

Det er ikke fullt samsvar mellom den aktivitet som drives og sikkerhetsstyringssystemet. Herunder er bruk av leverandører ikke i nødvendig grad forankret i avtaler.

Utarbeidet dato: 29.11.2006
Sign.:

Godkjent dato:
Sign.:

Jørn Andreas Arnesen
Revisjonsleder

Erik Ø. Johnsen
Direktør

1	Innledning	4
2	Dokumentunderlag	5
	2.1 Myndighetskrav.....	5
	2.2 Bedriftsinterne krav.....	5
3	Revisjonsomfang	6
4	Avvik.....	7
	4.1 Avvik 1	7
	4.2 Avvik 2	8
	4.3 Avvik 3	9
	4.4 Avvik 4	10
	4.5 Avvik 5	11
	4.6 Avvik 6	12
	4.7 Avvik 7	13
	4.8 Avvik 8	14
	4.9 Avvik 9	15
	4.10 Avvik 10	16
5	Observasjoner	17
6	Andre forhold.....	18
7	Gjennomføring	18
	Vedlegg 1 – Hector Rail ABs egen dokumentasjon	19
	Dokumenter benyttet ved dokumentgjennomgang	19
	Dokumenter benyttet ved feltarbeid (stikkprøver, fremlagte dokumenter).....	20

1 Innledning

Hector Rail AB fikk 21.02.06 sikkerhets sertifikat for internasjonal godstransport på strekningen Kornsjø (grense) – Sarpsborg. Sikkerhets sertifikatet er senere utvidet (04.03.05 og 11.03.05) til å omfatte strekningene Sarpsborg – Hønefoss over Drammen, Oslo – Hønefoss over Alnabru og Roa, Oslo – Charlottenberg (grense), "Østre linje" Ski – Sarpsborg og Hønefoss – Follum. Denne rapporten omhandler første revisjon etter at sikkerhets sertifikat ble gitt.

Mål for revisjonen har vært vurdering av hvorvidt sikkerhetsstyringssystemet som gjelder for Hector Rail ABs norske virksomhet er utarbeidet og etablert i samsvar med norsk jernbanelovgivning. Herunder er Hector Rail ABs bestemmelser for lasting, lastsikring og vognopptak gjennomgått. Også bestemmelsene for vedlikehold av materiellet som benyttes i Norge er vurdert – på overordnet nivå og uten detaljert gjennomgang av vedlikeholdet av det enkelte materiell.

Tilsynsrapport 14-06 beskriver de avvik som er avdekket, og de observasjoner som er registrert gjennom revisjonen.

- AVVIK defineres som manglende samsvar med bestemmelser i norsk jernbanelovgivning.
- OBSERVASJON er forhold som ikke omfattes av definisjonen avvik, men som Statens jernbanetilsyn mener det er riktig å påpeke for å ivareta sikkerheten til passasjerer og tredjeperson.

Statens jernbanetilsyn pålegger som hovedregel korrigerende avvik innenfor en tidsfrist. Ved alvorlige regelverksbrudd kan Statens jernbanetilsyn pålegge hele eller deler av virksomheten stanset. I tillegg kan sikkerhets sertifikat og tillatelser trekkes tilbake. Statens jernbanetilsyn forventer at observasjoner håndteres slik at disse ikke senere utvikler seg til/bidrar til avvik.

Statens jernbanetilsyn praktiserer negativ rapportering fra revisjoner. Det vil si at revisjonsrapporter i hovedsak omhandler manglende samsvar med bestemmelser i norsk jernbanelovgivning. Forhold der kravene er tilfredsstillende oppfylt beskrives normalt ikke. Revisjonen er basert på stikkprøver. Det er således ikke sikkert at alle regelverksbrudd er avdekket. Rapporten bør leses med dette i minne.

Revisjonen er gjennomført som dokumentgjennomgang og feltarbeid hos Hector Rail AB i Karlstad og i Halden (Hangartners lasteområde). Virksomheten har gitt revisjonslaget nødvendig tilgang til dokumenter, lokaler og personell – og har lagt alle forhold til rette for en effektiv gjennomføring av revisjonen.

2 Dokumentunderlag

2.1 Myndighetskrav

Følgende lover og forskrifter er benyttet som revisjonsgrunnlag:

- Lov 11. juni 1993 nr. 100 om anlegg og drift av jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane med mer (jernbaneloven)
- Forskrift 16. desember 2005 om lisens, sikkerhets sertifikat og om tilgang til å trafikere det nasjonale jernbanenettet, samt om sikkerhetsgodkjenning for å drive infrastruktur (lisensforskriften)
- Forskrift 19. desember 2005 nr. 1621 om krav til jernbanevirksomhet på det nasjonale jernbanenettet (sikkerhetsforskriften)
- Forskrift 29. januar 2002 nr. 123 om varslings- og rapporteringsplikt i forbindelse med jernbaneulykker og jernbanehendelser (varslings- og rapporteringsforskriften)
- Forskrift 18. desember 2002 nr. 1678 om krav til helse for personell med arbeidsoppgaver av betydning for trafiksikkerheten ved jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m. (helsekravforskriften)
- Forskrift 18. desember 2002 nr. 1679 om opplæring av personell med arbeidsoppgaver av betydning for trafiksikkerheten ved jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m. (opplæringsforskriften)
- Forskrift 4. desember 2001 nr. 1335 om trafikkstyring og togframføring på statens jernbanenett og tilknyttede private spor (togframføringsforskriften).
- Forskrift 4. desember 2001 nr. 1336 om signaler og skilt på statens jernbanenett og tilknyttede private spor (signalforskriften)
- Forskrift 7. februar 2005 nr. 113 om krav til kompetanse og autorisasjon for førere av trekkraftkjøretøy på det nasjonale jernbanenettet

2.2 Bedriftsinterne krav

Hector Rail ABs egen dokumentasjon som er benyttet ved dokumentgjennomgang og feltarbeid er beskrevet i vedlegg 1.

3 Revisjonsomfang

Revisjonen har omfattet vurdering av Hector Rail ABs styringssystem som gjelder for virksomheten i Norge. Revisjonen har omfattet gjennomgang av Hector Rail ABs bestemmelser for lasting, lastsikring og vognopptak. Videre er bestemmelsene for vedlikehold av det materiellet Hector Rail AB benytter i Norge gjennomgått, sammen med registreringer av utført vedlikehold. Bestemmelser for, og registreringer av vedlikehold er imidlertid ikke gjennomgått i detalj.

Hector Rail ABs virksomhet i Norge omfatter i første rekke transport av papir produsert av Norske Skog. Transporten gjennomføres for firmaet Hangartner som er Norske Skogs leverandør av transporttjenester. Hector Rail AB benytter Hangartner som underleverandør av skifting, kontroll av lastsikring og vognopptak. Hangartner har nylig overtatt transportoppgavet for Norske Skog fra firmaet Euroshuttle som gikk konkurs tidligere i år. Revisjonen har omfattet gjennomgang av avtale mellom Hector Rail AB og Hangartner.

Hector Rail AB benytter også Baneservice som underleverandør av skifting, kontroll av lasting/lastsikring og vognopptak. Revisjonen har også omfattet gjennomgang av avtale mellom Hector Rail AB og Hangartner.

4 Avvik

4.1 Avvik 1

Vurderingene som ligger til grunn for utforming av de akseptkriterier som er benyttet for sammenligning med resultater fra risikoanalyser fremgår ikke.

Avvik fra

Sikkerhetsforskriften § 5-1:

"Jernbanevirksomheten skal ha akseptkriterier for alle forhold av betydning for sikkerheten, vurdert ut fra sannsynlighet og konsekvens. Vurderingene som ligger til grunn for utformingen av kriteriene skal fremgå."

Revisjonsbevis

Akseptkriterier er utarbeidet til bruk ved grovanalyser av risiko. Disse kriteriene er ikke benyttet for sammenligning av resultater fra analyser.

I stedet er benyttet "Delmål for virksomheten i Norge". Vurderingene som ligger til grunn for disse kriteriene er ikke angitt.

Hector Rails sikkerhetsmål angir hvilken risiko som skal være akseptabel for virksomheten. Delmål for virksomheten i Norge er at Hector Rail AB skal ha en kontinuerlig forbedring av eget sikkerhetsnivå. Hector Rails akseptkriterium for endringsanalyser er at risiko skal være uendret eller lavere.

Merknad

Vurderingene som ligger til grunn for utforming av akseptkriterier til bruk ved grovanalyser av risiko fremgår. Disse akseptkriteriene er imidlertid ikke benyttet for sammenligning med resultater fra risikoanalyser. Vurderinger som ligger til grunn for de akseptkriterier som er benyttet fremgår ikke – slik at det blant annet er vanskelig å identifisere sammenhengen mellom akseptkriterier og virksomhetens sikkerhetspolitikk og -mål.

4.2 Avvik 2

Ikke alle sikkerhetsmål er utformet slik at de kan sammenlignes med resultater fra sikkerhetsarbeidet.

Avvik fra

Sikkerhetsforskriften § 3-2, første ledd:

”Jernbanevirksomheten skal ha kvalitative og kvantitative mål som er egnet til å opprettholde og forbedre sikkerheten. Målene skal være utformet slik at resultatene kan sammenlignes med målene.”

Revisjonsbevis

Hector Rails sikkerhetsmål er at sikkerhetsnivået skal være minst like bra eller bedre enn andre trafikkforetak på trafikkerte strekninger. Hector Rail kjenner ikke dette nivået, og har ikke sammenlignet resultatene fra eget sikkerhetsarbeid med dette nivået.

Merknad

Enkelte sikkerhetsmål er utformet slik at de ikke er egnet for/ikke har vært mulig å sammenligne med de resultater som er oppnådd gjennom sikkerhetsarbeidet.

4.3 Avvik 3

Hector Rail AB har ikke opplæringsprogrammer som sikrer at lokomotivføreres kompetanse vedlikeholdes.

Avvik fra

Sikkerhetsforskriften § 6-4, annet ledd:

”Jernbanevirksomheten skal ha opplæringsprogrammer for å sikre personellens kompetanse.”

Jf opplæringsforskriften § 5

”Den som driver jernbanevirksomhet skal fastsette omfang og frekvens for repetisjon av opplæring til de arbeidsoppgaver som nevnt i § 1 for å sikre at opparbeidet kunnskap, opparbeidete ferdigheter og holdninger holdes ved like.”

Revisjonsbevis

Omfang og frekvens for repetisjon av opplæring av lokomotivførere er ikke fastlagt. Det er ikke utarbeidet plan for etterutdanning av lokomotivførere.

4.4 Avvik 4

Hector Rail AB har ikke gjennomført øvelser for å verifisere at beredskapen fungere etter sin hensikt.

Avvik fra

Sikkerhetsforskriften § 7-1, første ledd:

”Jernbanevirksomheten skal regelmessig gjennomføre øvelser for å verifisere at beredskapen fungerer etter sin hensikt.”

Revisjonsbevis

Beredskapsplaner er ikke øvet.

4.5 Avvik 5

Hector Rail ABs sikkerhetsstyringssystem er ikke tilpasset den aktivitet som drives for alle forhold knyttet til virksomheten.

Avvik fra

Sikkerhetsforskriften § 4-3, første ledd:

”Sikkerhetsstyringssystemet skal være tilpasset virksomheten og den aktivitet som drives og skal omfatte alle forhold knyttet til virksomheten, herunder bruk av leverandører. Videre skal det tas hensyn til risikoforhold som oppstår som følge av andre jernbanevirksomheters og tredjeparts virksomhet.”

Revisjonsbevis

Sikkerhetsoppfølgingsplan oppdateres ikke/benyttes ikke som fastlagt.

Det er ikke etablert oversikt over eller program for oppfølging av sikkerhetskritiske funksjoner.

Kvittert togliste overleveres ikke til fører.

Merknad

Enkelte aktiviteter utføres ikke i samsvar med de bestemmelser som er fastlagt.

4.6 Avvik 6

Hector Rail ABs sikkerhetsstyringssystem er ikke tilpasset den aktivitet som drives for alle forhold knyttet til bruk av leverandører.

Avvik fra

Sikkerhetsforskriften § 4-3, første ledd:

”Sikkerhetsstyringssystemet skal være tilpasset virksomheten og den aktivitet som drives og skal omfatte alle forhold knyttet til virksomheten, herunder bruk av leverandører. Videre skal det tas hensyn til risikoforhold som oppstår som følge av andre jernbanevirksomheters og tredjeparts virksomhet.”

Revisjonsbevis

Avtale med Hangartner omfatter ikke, og henviser ikke til, detaljerte bestemmelser om:

- kompetansekrav og opplæring
- gjennomføring av kontroll av vogner, vognopptak og bremseprøve
- skifting, herunder krav om å følge skifteinstruks som gjelder i Norge
- sikring av last

Avtalen omfatter heller ikke vilkår for tilgang til informasjon mm. for revisjon av Hangartner.

Avtale med Baneservice omfatter ikke, og henviser heller ikke til, detaljerte bestemmelser om:

- gjennomføring av kontroll av vogner, vognopptak og bremseprøve
- skifting, herunder krav om å følge skifteinstruks som gjelder i Norge
- beredskap (i situasjoner der Hector Rails personell ikke er tilstede)
- sikring av last

Merknad

Enkelte forhold knyttet til bruk av leverandører er ikke forankret i avtale, verken gjennom konkrete avtlevilkår eller gjennom henvisning til aktuelle bestemmelser.

4.7 Avvik 7

Hector Rail AB har ikke alle interne bestemmelser i forbindelse med vognopptak som er nødvendig for at virksomheten drives sikkerhetsmessig forsvarlig.

Avvik fra

Sikkerhetsforskriften § 4-3, andre ledd:

”Jernbanevirksomheten skal ha interne bestemmelser som er nødvendig for at virksomheten drives sikkerhetsmessig forsvarlig og som utfyller krav i eller i medhold av jernbaneloven.”

Revisjonsbevis

Beskrivelse av vognopptak angir vognopptakets innhold men ikke hvordan det utføres.

4.8 Avvik 8

Hector Rail AB registrerer ikke, følger ikke opp eller iverksetter ikke nødvendig kompenserende tiltak for alle avvik.

Avvik fra

Sikkerhetsforskriften § 8-3:

”Jernbanevirksomheten skal registrere og følge opp avvik fra interne bestemmelser av betydning for å oppfylle krav i eller i medhold av jernbaneloven. Det skal tas stilling til avvikenes betydning for sikkerheten enkeltvis og i forhold til andre avvik.

Jernbanevirksomheten skal klarlegge årsaker og iverksette korrigerende tiltak for å begrense skade og ulemper, samt hindre at avvik oppstår igjen. Tiltakene skal følges opp og effekten av tiltakene evalueres. Inntil avvik er korrigert skal det ved behov iverksettes nødvendige kompenserende tiltak.”

Revisjonsbevis

Det er ikke utarbeidet prosedyre for håndtering av alle avvik.

Det er ikke fastlagt kriterier for å ta lokomotivfører ut av tjeneste etter uønsket hendelse – eller for gjeninnsetting.

Merknad

Enkelte avvik håndteres uten registrering og formell oppfølging. Videre er det ikke fastlagt kriterier for aktuelt strakstiltak – å ta lokomotivfører ut av tjeneste – i påvente av vurdering av årsak til avvik der lokomotivfører er involvert.

4.9 Avvik 9

Hector Rail AB gjennomfører ikke systematisk interne revisjoner av sikkerhetsstyringssystemet. Ledelsen foretar ikke regelmessig gjennomgang av sikkerhetsstyringssystemet.

Avvik fra

Sikkerhetsforskriften § 4-4:

”Jernbanevirksomheten skal systematisk gjennomføre interne revisjoner av sikkerhetsstyringssystemet for å vurdere om det er tilfredsstillende implementert, vedlikeholdt og om det tilfredsstillende krav i eller i medhold av jernbaneloven, samt kravene til sikkerhetsstyringssystem som jernbanevirksomheten har etablert.

Jernbanevirksomhetens ledelse skal regelmessig foreta en gjennomgang av sikkerhetsstyringssystemet for å sikre at det er hensiktsmessig, tilstrekkelig og virker effektivt.”

Revisjonsbevis

Det er ikke utarbeidet plan for gjennomføring av internrevisjoner i 2006.

Det er ikke utarbeidet prosedyre for ledelsens gjennomgang av styringssystemet.

Merknad

Interne revisjoner gjennomføres ikke planmessig. Ledelsesmøter gjennomføres regelmessig men uten at det er fastlagt bestemmelser som sikrer at slike møter omfatter vurdering av sikkerhetsstyringssystemets hensiktsmessighet, tilstrekkelighet og om det virker effektivt.

4.10 Avvik 10

Hector Rail ABs interne bestemmelser om styring og kontroll av dokumenter sikrer ikke at alle dokumenter har korrekt innhold.

Avvik fra

Sikkerhetsforskriften § 4-5:

”Sikkerhetsstyringssystemet skal dokumenteres. Dokumentasjonen skal være gjort tilgjengelig og kjent for alt personell i virksomheten med behov for slik tilgang.

Jernbanevirksomheten skal ha interne bestemmelser om styring og kontroll av dokumentene som inngår i sikkerhetsstyringssystemet. Dokumentasjonen skal være sporbar.”

Revisjonsbevis

Hector Rails dokumentasjon henviser til kravforskriften (skal være sikkerhetsforskriften) og HSLB (skal være SHT).

5 Observasjoner

Det er ikke registrert observasjoner i denne revisjonen.

6 Andre forhold

Det er ikke avdekket andre forhold i denne revisjonen.

7 Gjennomføring

Formøte	: Ikke gjennomført
Dokumentasjonsgjennomgang	: 29.08.06 – 03.10.06
Åpningsmøte	: 04.10.06 (Hector Rail AB/Karlstad)
Feltarbeid	: 04. – 06.10.06 (Hector Rail AB/Karlstad) 09.10.06 (Hector Rail AB/Halden – Hangartners lasteområde)
Sluttmøte	: 05.10.06 (Hector Rail AB/Karlstad)

Vedlegg 1 – Hector Rail ABs egen dokumentasjon

Dokumenter benyttet ved dokumentgjennomgang

Følgende av Hector Rail ABs dokumenter er gjennomgått før feltarbeidet:

Dokumentnr.	Dokument	Utgave/revisjon	Kommentar
HRF 600.0	Säkerhetsmanual	15.08.06	
HRF 600.2	Säkerhetsordning för Hector Rail AB	10.05.05	
-	Hecor Rail organisation Norge	-	
HRF 600.5.01	Befatningsbeskrivning vid Hector Rail AB	28.06.06	
HRF 600.5.10 N	Opplæring og godkjenning av personale som skal utøve trafiksikkerhetstjeneste i Norge	10.01.05	Oversendt SJT ved søknad om (utvidelse av) Sikkerhetssertifikat.
HRF.600.6.10 N	Beredskapsplan for Hector Rail i Norge	15.10.04	
-	Olyckshantering vid Hector Rail Statens Spåranläggning	-	Presentasjon (MS Power Point).
HRF 600.10.10 N	Särskilda riktlinjer för trafikutövning i Norge	10.10.05	
HRF 600.11.01	Lasteregler for containertransport mellom Norge og Sverige	08.02.05	
-	Anmälan om utförda ändringar på skiftetraktor SKD 226-31	24.11.05	Oversendt SJT ved melding om endring i materiell.
-	Tillegg til søknad om sikkerhetssertifikat	10.01.05	Oversendt SJT ved søknad om (utvidelse av) Sikkerhetssertifikat.
HRF 600.9	Egenkontroll	15.08.06	
HRF 600.2.17 N	Bruk av akseptkriterier i risikoanalyser	01.02.05	Oversendt SJT ved søknad om (utvidelse av) Sikkerhetssertifikat.
-	Revisionsrapport – Internrevisjon vid Hector Rail AB 2005-03-29 - 31	-	Revisjonen er utført av firma Nordisk Spårsikkerhet AB som underleverandør av revisjonstjenester.
-	Avvikelser revisjon	31.03.05	Notat utarbeidet av Hector Rail AB om håndtering av avvik avdekket i revisjonen beskrevet over
-	Uppföljning av oönskad händelse, urspårning i Halden 2006-05-30	17.07.06	Brev til SJT
57626	Uönsket händelse - tillöp	20.05.06	Synergirapport
-	Anmälan om olycka/tillbud	-	Skjema utarbeidet av Hector Rail AB (utfyllt).
-	Gjennomgang av risikobildet for Hector Rails virksomhet i Norge	10.05.05	Oversendt SJT ved søknad om (utvidelse av) Sikkerhetssertifikat.
-	Riskbehandling Motorbyte Z66/Skd 226	18.10.05	Utarbeidet av konsulent. Oversendt SJT ved melding om endring i materiell.
-	Risikovurdering Oppstart godstogkjøring Sarpsborg/Berg – Kornsjø grense	31.12.04	Versjon 2.0. Oversendt SJT ved søknad om (utvidelse av) Sikkerhetssertifikat.

Dokumenter benyttet ved feltarbeid (stikkprøver, fremlagte dokumenter)

Følgende av Hector Rail ABs dokumenter er gjennomgått ifb. feltarbeidet:

Dokument m.m.	Datert	Kommentar
Beskrivelse av delegering av myndighet til S�kerhetschef	01.10.05	
Referat fra lederm�te	06.07	
Revisionsrapport ang prickning av vagnar p� Hrbg.	07.06.06	
Uppgift til f�rare	-	Skjema utarbeidet av Hector Rail AB (ikke utfylt).
Uppf�ljing av f�rare	18.06.06	
Bestemmelser av vedlikehold av materiell	-	
Registreringer av vedlikehold av materiell	-	
Kvitteringslister for S-sirkul�re og Rutesirkul�re	-	
Kvitteringslister for utdelte JD-dokumenter	-	
Versjonskontroll av forskrifter lokf�rer -	-	Eksemplar i personalrom
HRM-dokumenter p� ordretavle og HRM-perm	-	HRM-dokumenter p� ordretavle
Erkj�nelser for ordre og sirkul�rer	-	